Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

26. září 2024*

„Kasační opravný prostředek – Státní podpory – Článek 107 odst. 1 SFEU – Podpora poskytnutá Belgií ve prospěch společnosti JCDecaux Street Furniture Belgium – Reklamní zařízení instalovaná na území města Brusel (Belgie) – Neplacení nájemného a daní za tato zařízení – Podpora prohlášená za neslučitelnou s vnitřním trhem – Povinnost navrácení této podpory – Pojem ‚výhoda' – Určení použitelného právního rámce – Metoda výpočtu výše podpory, která má být navrácena"

Ve věci C-710/22 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek podaný na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie dne 17. listopadu 2022,

JCDecaux Street Furniture Belgium SA, se sídlem v Brusel (Belgie), zástupci: původně M. Malanda a A. Winckler, avocats, poté B. Cambier, M. Malanda, A. Paternostre a A. Winckler, avocats,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

přičemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Evropská komise, zástupci: původně G. Braga da Cruz, C.-M. Carrega a C. Georgieva, jako zmocněnci, poté C.-M. Carrega a C. Georgieva, jako zmocněnkyně,

žalovaná v prvním stupni,

Clear Channel Belgium SPRL, se sídlem v Bruselu, zástupci: P. de Bandt, M. Gherghinaru a L. Panepinto, avocats,

vedlejší účastnice v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení: A. Arabadžev, předseda senátu, T. von Danwitz, P. G. Xuereb (zpravodaj), A. Kumin a I. Ziemele, soudci,

generální advokát: A. M. Collins,

za soudní kancelář: A. Juhász-Tóth, rada,

* Jednací jazyk: francouzština.

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 17. ledna 2024,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 11. dubna 2024,

vydává tento

Rozsudek

1 Svým kasačním opravným prostředkem se společnost JCDecaux Street Furniture Belgium, SA (dále jen „JCDecaux“) domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 7. září 2022, JCDecaux Street Furniture Belgium v. Komise (T-642/19, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2022:503), kterým Tribunál zamítl její žalobu znějící na zrušení rozhodnutí Komise (EU) 2019/2120, ze dne 24. června 2019 o státní podpoře SA.33078 (2015/C) (ex 2015/NN), kterou poskytla Belgie společnosti JCDecaux Belgium Publicité (Úř. věst. 2019, L 320, s. 119, dále jen „sporné rozhodnutí“).

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

2 Skutečnosti předcházející sporu, jak vyplývají z bodů 2 až 12 napadeného rozsudku, lze shrnout následovně.

3 Dne 16. července 1984 město Brusel (Belgie) a společnost JCDecaux uzavřely smlouvu (dále jen „smlouva z roku 1984“) na dobu patnácti let týkající se instalace, na území tohoto města, autobusových přístřešků a zařízení s názvem „městský mobiliář pro informování“ (dále jen „MUPI“), jejichž část mohla být využívána pro reklamní účely.

4 Tato smlouva stanovila, že společnost JCDecaux dá městu Brusel k dispozici a bude provozovat reklamní autobusové přístřešky a MUPI, jejichž zůstala vlastníkem, za následujících podmínek:

– JCDecaux neplatí žádné platby v souvislosti s nájemným, právy využívat prostory, nebo poplatky za autobusové přístřešky a MUPI, ale musí městu Brusel poskytovat několik věcných výhod, a sice musí bezplatně poskytovat odpadkové koše na papír, veřejné záchody a digitální informační panely, jakož i vytvořit obecný plán města Brusel, plán pro turisty, jakož i plán hotelů a pěších cest města Brusel;

– jako protiplnění za své služby byla JCDecaux oprávněna využívat dodané autobusové přístřešky a MUPI pro reklamní účely;

– každé zařízení mohlo být využíváno po dobu patnácti let od jeho instalace, která byla uvedena v protokolu o převzetí.

5 V roce 1995 město Brusel ukončilo smlouvu z roku 1984.

6 V roce 1998 město Brusel vydalo výzvu k podání nabídek, jejímž předmětem byla výroba, dodání, instalace, uvedení do provozu, údržba a servis MUPI, přístřešků pro cestující a zobrazovacích nosičů, z nichž část mohla být využívána pro reklamní účely.

7 Za účelem dodržení svých smluvních závazků vyplývajících ze smlouvy z roku 1984 a zajištění transparentnosti výzvy k podání nabídek uvedlo město Brusel v příloze 10 zvláštních specifikací k této výzvě k podání nabídek (dále jen „příloha 10“) seznam 282 autobusových přístřešků a 198 MUPI, na které se vztahovala smlouva z roku 1984 (dále jen „reklamní zařízení uvedená v příloze 10“), u nichž si JCDecaux podle smlouvy z roku 1984 zachovala právo je využívat, přičemž u každého z těchto zařízení bylo uvedeno jeho umístění a datum stanovené k jeho odstranění.

8 Poté co JCDecaux uspěla v uvedeném výběrovém řízení, město Brusel uzavřelo dne 14. října 1999 s touto společností druhou smlouvu (dále jen „smlouva z roku 1999“). Tato smlouva, která byla rovněž uzavřena na dobu patnácti let, obsahovala objednávku, zvláštní specifikace uvedené v předchozím bodě tohoto rozsudku a jejich přílohy, včetně přílohy 10. Uvedená smlouva, která nahradila smlouvu z roku 1984, stanovila následující podmínky:

– město Brusel se stane vlastníkem instalovaného MUPI na základě zaplacení čisté paušální ceny za dodané, kompletně vybavené, instalované a funkční zařízení;

– JCDecaux zaplatí měsíční nájemné za užívání MUPI, který byl předmětem smlouvy, pro reklamní účely.

9 Během plnění smlouvy z roku 1999 byla některá reklamní zařízení uvedená v příloze 10 odstraněna ještě před daty, která byla v této příloze stanovena, zatímco ostatní tato zařízení (dále jen „sporná zařízení“) byla zachována a společnost JCDecaux pokračovala v jejich využívání i po těchto datech, aniž město Brusel po tomto podniku požadovalo platit nájemné nebo daně. V srpnu 2011 byla odmontována poslední reklamní zařízení uvedená v příloze 10.

10 Dne 19. dubna 2011 podala společnost Clear Channel Belgium SPRL (dále jen „CCB“) stížnost k Evropské komisi, v níž tvrdila, že společnost JCDecaux tím, že využívala sporná zařízení, aniž městu Brusel platila nájemné a daně, získala státní podporu neslučitelnou s vnitřním trhem.

11 Dne 24. března 2015 zahájila Komise formální vyšetřovací řízení upravené v čl. 108 odst. 2 SFEU.

12 Rozsudkem ze dne 29. dubna 2016 cour d’appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu, Belgie) potvrdil rozsudek tribunal de première instance francophone de Bruxelles (frankofonní soud prvního stupně v Bruselu, Belgie) ze dne 13. prosince 2010, podle kterého JCDecaux využívala na veřejném prostranství města Brusel sporná zařízení bez povolení, bezdůvodně a neoprávněně.

13 Dne 24. června 2019 přijala Komise sporné rozhodnutí.

14 První a druhý článek tohoto rozhodnutí zní takto:

„Článek 1

Státní podpora ve prospěch [JCDecaux], ve výši odpovídající nezaplacenému nájemnému a daním ze [sporných] zařízení, poskytovaná Belgií protiprávně od 15. září 2001 do 21. srpna 2010 v rozporu s čl. 108 odst. 3 [SFEU], je neslučitelná s vnitřním trhem.

Článek 2

1. Belgie je povinna zajistit, aby příjemce vrátil podporu uvedenou v článku [1].

[…]“

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

15 Žalobou došlou kanceláři Tribunálu dne 25. září 2019 podala společnost JCDecaux žalobu znějící na zrušení článků 1 až 4 sporného rozhodnutí.

16 Usnesením předsedy prvního senátu Tribunálu ze dne 22. dubna 2020 bylo povoleno vedlejší účastenství společnosti CCB na podporu návrhových žádání Komise.

17 Na podporu své žaloby se společnost JCDecaux dovolávala čtyř žalobních důvodů, z nichž pouze první a třetí jsou relevantní pro účely projednávaného kasačního opravného prostředku. První žalobní důvod vycházel ze zjevně nesprávného posouzení, jakož i z nesprávného právního posouzení, jelikož Komise měla za to, že využívání sporných zařízení představuje hospodářskou výhodu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Třetí žalobní důvod, předložený podpůrně, vycházel z porušení povinnosti uvést odůvodnění, pokud jde o posouzení výše podpory, která má být vrácena.

18 Napadeným rozsudkem Tribunál uvedenou žalobu v plném rozsahu zamítl.

Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastníků řízení

19 Kasačním opravným prostředkem JCDecaux navrhuje, aby Soudní dvůr:

– napadený rozsudek zrušil;

– vydal konečné rozhodnutí ve věci samé a vyhověl jejím návrhovým žádáním předloženým v prvním stupni a zrušil články 1 až 4 sporného rozhodnutí; a

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

20 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

– kasační opravný prostředek zamítl a

– uložil společnosti JCDecaux náhradu nákladů řízení.

21 Dopisy ze dne 28. listopadu 2022 a 14. dubna 2023 společnost JCDecaux informovala Soudní dvůr, že si nepřeje podat žádost o důvěrné zacházení s informacemi obsaženými v jejím kasačním opravném prostředku a v replice. V prvním z těchto dopisů však upřesnila, že kasační opravný prostředek se týká určitých údajů uvedených v žalobě a v souvisejících přílohách, jejichž důvěrnou povahu uznal Tribunál usnesením ze dne 5. března 2021, JCDecaux Street Furniture Belgium v. Komise (T-642/19, nezveřejněné, EU:T:2021:135).

Ke kasačnímu opravnému prostředku

22 Na podporu svého kasačního opravného prostředku uplatňuje společnost JCDecaux dva důvody, z nichž první vychází z rozporuplnosti odůvodnění napadeného rozsudku a dále z nesprávného právního posouzení při výkladu a použití pojmu hospodářská výhoda ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, a druhý ze zjevného zkreslení skutkového stavu a použitelného právního rámce.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

23 V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku společnost JCDecaux tvrdí, že napadený rozsudek je stižen rozporným odůvodněním v rozsahu, v němž Tribunál v bodech 31 a 40 tohoto rozsudku konstatoval pouze na základě rozsudku cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu) ze dne 29. dubna 2016, že společnost JCDecaux používala sporná zařízení bez povolení, bez právního titulu a práva, zatímco v bodech 42 a 102 napadeného rozsudku měl za to, že toto protiprávní provozování vyplývající pouze z jednání tohoto podniku představuje státní podporu, která jí byla poskytnuta městem Brusel.

24 Podle společnosti JCDecaux tvrzená hospodářská výhoda vyplývala pouze ze skutečnosti, že by bez jakéhokoli rozhodnutí, povolení nebo zásahu příslušných orgánů veřejné moci využívala sporná zařízení tím, že protiprávně využívala veřejný majetek. Vzhledem k tomu, že belgické orgány nesouhlasily se zachováním sporných zařízení, nemůže takové jednostranné jednání, bez zjevného rozporu sloužit jako základ pro konstatování existence hospodářské výhody poskytnuté těmito orgány.

25 Podpůrně společnost JCDecaux tvrdí, že se Tribunál dopustil druhého rozporu v odůvodnění. Tribunál, poté co v bodě 42 tohoto rozsudku tvrdil, že hospodářská výhoda, kterou údajně poskytlo město Brusel, představuje podporu, a to i když tato výhoda měla za cíl, za účelem zachování hospodářské rovnováhy smlouvy z roku 1984, kompenzovat společnost JCDecaux, nevyvodil, zvláště v bodech 83 až 89 uvedeného rozsudku, žádný důsledek z takového tvrzení, pokud jde o právní kvalifikaci uvedené výhody a způsob výpočtu výše podpory, která má být vrácena. Zaprvé tak uvedený rozsudek vede k navrácení údajné hospodářské výhody v plné výši, a tedy bez zohlednění nákladů a škody vzniklých společnosti JCDecaux z důvodu předčasného odstranění některých reklamních zařízení uvedených v příloze 10. Zadruhé Tribunál v bodě 87 téhož rozsudku nesprávně potvrdil metodu použitou Komisí ve sporném rozhodnutí pro výpočet výše podpory, která má být navrácena, aniž vzal v úvahu skutečnost, že tato výhoda měla za cíl nahradit tyto náklady a škodu.

26 Komise zpochybňuje jak přípustnost, tak opodstatněnost všech argumentů předložených společností JCDecaux.

Závěry Soudního dvora

– *K přípustnosti*

27 Komise tvrdí, že první důvod kasačního opravného prostředku je nepřípustný. Zaprvé tento důvod kasačního opravného prostředku kritizuje zjištění Tribunálu o kompenzačním účelu hospodářské výhody poskytnuté společnosti JCDecaux, jakož i o výkladu použitelného vnitrostátního práva. Tato zjištění vzhledem ke své skutkové povaze nespadají do pravomoci Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku.

28 V tomto ohledu je třeba připomenout, že z článku 256 SFEU a čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že jedině Tribunál je příslušný zjistit skutkový stav, kromě případu, kdy věcná nesprávnost jeho zjištění vyplývá z písemností ve spise, které mu byly předloženy, a dále tento skutkový stav posoudit. Toto posouzení nepředstavuje, s výhradou případu zkreslení důkazů předložených Tribunálu, právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora. Jestliže Tribunál zjistil nebo posoudil skutkový stav, je Soudní dvůr na základě článku 256 SFEU příslušný k přezkumu právní kvalifikace těchto skutkových okolností a právních důsledků, které z nich Tribunál vyvodil (rozsudek ze dne 12. května 2022, Klein v. Komise, C-430/20 P, EU:C:2022:377, bod 39 a citovaná judikatura).

29 Rovněž je třeba připomenout, že pokud jde o posouzení, v rámci kasačního opravného prostředku, u závěrů Tribunálu týkajících se vnitrostátního práva, které v oblasti státních podpor představují posouzení skutkového stavu, je Soudní dvůr oprávněn pouze ověřit, zda došlo ke zkreslení tohoto práva [rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, Fiat Chrysler Finance Europe v. Komise, C-885/19 P et C-898/19 P, EU:C:2022:859, bod 82 a citovaná judikatura].

30 V projednávané věci JCDecaux nepožaduje nové posouzení skutkového stavu týkajícího se účelu hospodářské výhody, které se napadené rozhodnutí týká, ale vyzývá Soudní dvůr, aby ověřil, zda je odůvodnění napadeného rozsudku rozporné. Kromě toho, cílem prvního důvodu kasačního opravného prostředku není zpochybnit výklad vnitrostátního práva ze strany Tribunálu, ale vytýká rozporuplnou povahu zjištění, která učinil, pokud jde o rozsudek cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu, Belgie) ze dne 29. dubna 2016. Podle ustálené judikatury představuje otázka, zda je odůvodnění rozsudku Tribunálu rozporné, právní otázku, kterou lze uplatnit v rámci kasačního opravného prostředku (rozsudek ze dne 16. července 2009, Der Grüne Punkt–Duales System Deutschland v. Komise, C-385/07 P, EU:C:2009:456, bod 71 a citovaná judikatura).

31 Z toho vyplývá, že argument Komise, že cílem prvního důvodu je zpochybnit posouzení skutkového stavu, musí být zamítnut.

32 Zadruhé Komise v podstatě tvrdí, že argument společnosti JCDecaux vycházející z údajné neexistence aktu veřejných orgánů představuje nový důvod, jelikož tato společnost poprvé ve fázi kasačního opravného prostředku zpochybňuje přičitatelnost dotčené podpory vůči státu.

33 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 170 odst. 1 druhé věty jednacího řádu Soudního dvora kasační opravný prostředek nesmí měnit předmět sporu před Tribunálem. Z ustálené judikatury dále vyplývá, že umožnit účastníku řízení, aby uplatnil důvod, který nevznesl v řízení před Tribunálem, poprvé až v řízení před Soudním dvorem, by znamenalo umožnit mu, aby předložil Soudnímu dvoru, jehož pravomoc je ve vztahu ke kasačnímu opravnému prostředku omezená, spor v širším rozsahu, než v jakém jej projednával Tribunál. V rámci kasačního opravného prostředku je tedy pravomoc Soudního dvora omezena na přezkum toho, jak

Tribunál posoudil žalobní důvody a argumenty, které byly před ním projednány (rozsudek ze dne 18. ledna 2024, Jenkinson v. Rada a další, C-46/22 P, EU:C:2024:50, bod 68, jakož i citovaná judikatura).

34 V projednávaném případě je třeba poznamenat, jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 45 svého stanoviska, že na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, společnost JCDecaux svým prvním důvodem kasačního opravného prostředku nezpochybňuje přičitatelnost dotčené hospodářské výhody státu, ale tvrdí, že Tribunál se nemohl, aniž si zjevně protiřečil, opírat o rozsudek cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu) ze dne 29. dubna 2016, aby potvrdil existenci státní podpory, zatímco uvedený rozsudek uvádí, že tato výhoda nevyplývá z žádného rozhodnutí orgánu veřejné moci. Proto nelze dotčený argument považovat za nový důvod.

35 Z toho vyplývá, že první důvod kasačního opravného prostředku je přípustný.

– *K věci samé*

36 V projednávané věci společnost JCDecaux tvrdí, že existuje rozpor mezi zjištěními učiněnými v bodech 31 a 40 napadeného rozsudku a zjištěními, kterými Tribunál v bodech 42 a 102 tohoto rozsudku potvrdil existenci státní podpory.

37 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že tato argumentace spočívá na nesprávném výkladu napadeného rozsudku. Je pravdou, že Tribunál měl v bodech 31 a 40 napadeného rozsudku za to, že cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu) rozsudkem ze dne 29. dubna 2016 rozhodl, že společnost JCDecaux používala sporná zařízení bez povolení, bez právního titulu či práva.

38 V bodě 29 napadeného rozsudku však Tribunál konstatoval, že odchylně od ustanovení smlouvy z roku 1999 stanoví příloha 10, že reklamní zařízení uvedená v této příloze mohla být společností JCDecaux nadále využívána za podmínek stanovených ve smlouvě z roku 1984, tedy bez placení nájemného a daní, ale pouze do dat pro odstranění stanovených v této příloze. Dále z bodu 49 odůvodnění sporného rozhodnutí uvedeného v bodě 30 napadeného rozsudku, jakož i z bodu 41 uvedeného rozsudku v podstatě vyplývá, že belgické orgány souhlasily s pokračováním v užívání sporných zařízení i po datech pro odstranění stanovených v téže příloze, aby byla zachována hospodářská rovnováha smlouvy z roku 1984.

39 Za těchto podmínek, na rozdíl od toho, co tvrdí společnost JCDecaux, Tribunál nerozhodl, pouze na základě rozsudku cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu) ze dne 29. dubna 2016, že využívání sporných zařízení pokračovalo i po datech pro odstranění stanovených v příloze 10 bez souhlasu belgických orgánů.

40 Z toho vyplývá, že zjištění učiněná Tribunálem v bodech 42 a 102 napadeného rozsudku, nejsou založena na rozporném odůvodnění.

41 Podpůrně společnost JCDecaux tvrdí, že Tribunál v bodě 42 napadeného rozsudku rozhodl, že pokračování využívání sporných zařízení po datech pro odstranění stanovených v příloze 10 představuje hospodářskou výhodu, i když v tomto bodu 42 uvedl, že pokračování v tomto využívání mělo této společnosti nahradit náklady a škodu způsobenou předčasným stažením některých reklamních zařízení uvedených v příloze 10. Tribunál tak rozhodl na základě rozporuplného odůvodnění a nevyvodil důsledky z tohoto zjištění, pokud jde o posouzení výše podpory, která má být navrácena.

42 Společnost JCDecaux tak Tribunálu vytýká, že z tohoto zjištění, zejména v bodech 83 až 89 napadeného rozsudku, nevyvodil žádné důsledky, pokud jde o posouzení výše podpory, která má být navrácena, což neprávem vedlo k navrácení tvrzené výhody v plném rozsahu, aniž byly zohledněny náklady vynaložené společností JCDecaux z důvodu předčasného odstranění některých reklamních zařízení uvedených v příloze 10 z trhu a vzniklé smluvní škody. Tribunál rovněž v bodě 87 napadeného rozsudku nesprávně potvrdil metodu výpočtu podpory, která má být navrácena, jak ji stanovila Komise ve sporném rozhodnutí, aniž zohlednil existenci vyrovnávacího mechanismu.

43 Zaprvé je třeba připomenout, jak učinil Tribunál v bodě 24 napadeného rozsudku, že pojem výhoda, který vlastní kvalifikaci opatření jako státní podpory, má objektivní povahu, nezávisle na důvodech autorů dotčeného opatření. Povaha cílů sledovaných státními opatřeními, a jejich odůvodnění tak nemají žádný vliv na jejich kvalifikaci jako státní podpory. Článek 107 odst. 1 SFEU totiž nerozlišuje podle důvodů nebo cílů státních zásahů, ale definuje je podle jejich účinků (viz rozsudek ze dne 25. ledna 2022, Komise v. European Food a další, C-638/19 P, EU:C:2022:50, bod 122, jakož i citovaná judikatura).

44 V tomto ohledu, v rozsahu, v jakém hospodářská výhoda, které se týká sporné rozhodnutí, spočívá v tom, že společnost JCDecaux pokračovala ve využívání sporných zařízení po datech stanovených v příloze 10, aniž městu Brusel platila nájemné a daně, se Tribunál v bodě 25 napadeného rozsudku právem domníval, že okolnost, že tato výhoda měla této společnosti nahradit tvrzenou škodu způsobenou předčasným odstraněním některých reklamních zařízení uvedených v příloze 10, neznamená, že tato kompenzace nemůže představovat státní podporu.

45 Je třeba rovněž připomenout, že Tribunál v odpovědi na argument společnosti JCDecaux, podle kterého Komise ve sporném rozhodnutí nesprávně měla za to, že město Brusel nejednalo jako tržní subjekt, právem v bodech 37 až 41 napadeného rozsudku připomněl, že za účelem určení, zda státní opatření představuje podporu, je nezbytné, aby z objektivních a ověřitelných skutečností jasně vyplývalo, že dotyčný členský stát přijal před nebo současně s poskytnutím hospodářské výhody rozhodnutí nahradit skutečně provedeným opatřením škodu údajně způsobenou smluvní straně při plnění jejích povinností (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. června 2012, Komise v. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, body 82 a 83).

46 V tomto ohledu měl Tribunál v bodě 38 napadeného rozsudku za to, že z žádné skutečnosti ve spisu nevyplývá, že by město Brusel provedlo analýzu škody údajně utrpěné společností JCDecaux z důvodu předčasného odstranění některých reklamních zařízení uvedených v příloze 10 a výhody vyplývající z pokračování využívání sporných zařízení. Mimoto Tribunál v bodě 39 uvedeného rozsudku konstatoval, že z žádné skutečnosti ve spise nevyplývá, že by se město Brusel „snažilo plnit vyrovnávací mechanismus smlouvy z roku 1984“.

47 Mimoto v bodě 41 napadeného rozsudku Tribunál v podstatě uvedl, že v každém případě vůle zavést prostřednictvím smlouvy z roku 1999 formu kompenzace zaměřenou na zachování hospodářské rovnováhy smlouvy z roku 1984 nezbavila vnitrostátní správní orgán povinnosti provést analýzu existence a rozsahu škody, která společnosti JCDecaux vznikla z důvodu předčasného odstranění některých zařízení uvedených v příloze 10.

48 Z předcházejících úvah vyplývá, že Tribunál, i když nevyloučil možnost, že by podmínky smlouvy z roku 1999 mohly obsahovat mechanismus zaměřený na kompenzaci společnosti JCDecaux, měl však rovněž za to, že taková kompenzace nebrání, v rámci analýzy existence státní podpory podle čl. 107 odst. 1 SFEU, konstatování existence hospodářské výhody pro účely použití tohoto

ustanovení. Tribunál tedy, aniž by způsobil, že by napadený rozsudek byl dotčen rozporuplným odůvodněním, mohl v bodě 42 tohoto rozsudku konstatovat, že pokračování využívání sporných zařízení společností JCDecaux po datech pro odstranění stanovených v uvedené příloze představuje hospodářskou výhodu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, a to i když pokračování v tomto využívání mělo tuto společnost kompenzovat za předčasné odstranění některých zařízení uvedených v příloze 10, která instalovala podle smlouvy z roku 1984.

49 Zadruhé, pokud jde o způsob výpočtu výše podpory, která má být navrácena, z bodů 43 až 48 tohoto rozsudku vyplývá, že se Tribunál v projednávaném případě nedopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že kompenzační účel sledovaný belgickými orgány nemohl zpochybnit kvalifikaci hospodářské výhody ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Proto nelze Tribunálu vytýkat, že s ohledem na tento účel neprohlásil za neplatnou metodu výpočtu výše podpory, která má být navrácena, stanovenou ve sporném rozhodnutí.

50 Kromě toho v bodě 95 uvedeného rozsudku, který není kritizován v rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku, mohl Tribunál odmítnout argument, kterým společnost JCDecaux tvrdila, že za státní podporu může být označena pouze hospodářská výhoda přesahující výši náhrady údajné škody, z důvodu, že tato argumentace je založena na chybném předpokladu, podle kterého pokračování využívání sporných zařízení nepředstavuje hospodářskou výhodu.

51 Proto nelze Tribunálu vytýkat, že měl za to, jak vyplývá z bodů 87 napadeného rozsudku ve spojení s bodem 95 napadeného rozsudku, že způsob výpočtu výše podpory, která má být navrácena, jak je stanoven Komisí, nemůže zohlednit kompenzační cíl, který sleduje město Brusel.

52 Jelikož odůvodnění napadeného rozsudku kritizované společností JCDecaux není rozporuplné, je třeba první důvod kasačního opravného prostředku zamítnout.

K druhému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

53 Svým druhým důvodem kasačního opravného prostředku JCDecaux tvrdí, že Tribunál zkreslil skutkový stav a použitelný právní rámec tím, že měl za to, že pokračování ve využívání sporných zařízení po datech pro odstranění stanovených v příloze 10 spadá pod smlouvu z roku 1999.

54 V první části druhého důvodu kasačního opravného prostředku JCDecaux vytýká Tribunálu, že měl v bodech 29 a 30 napadeného rozsudku zaprvé za to, že mezi účastníky řízení není sporu o tom, že po uzavření smlouvy z roku 1999 tento podnik mohl na území města Brusel instalovat a využívat městský mobiliář pouze za podmínek stanovených v uvedené smlouvě, podle kterých měl povinnost platit nájemné a daně, zadruhé, že po datech pro odstranění stanovených v příloze 10 měla být sporná zařízení nahrazena novými zařízeními podle smlouvy z roku 1999, a měla se na ně tedy vztahovat tato povinnost platit daně a nájemné, a zatřetí, že pokračování ve využívání sporných zařízení za podmínek stanovených ve smlouvě z roku 1984 po těchto datech umožnovalo uvedené společnosti „vyhnout se instalaci a používání nových zařízení, na která by se vztahovala smlouva z roku 1999, a proto placení nájemného a daní, jež by musela platit podle posledně uvedené smlouvy“.

55 V tomto ohledu společnost JCDecaux nejprve tvrdí, že vstup smlouvy z roku 1999 v platnost neměl žádný dopad na právní režim použitelný na sporná zařízení. V souladu s belgickým smluvním právem se totiž tato reklamní zařízení, která byla instalována na základě smlouvy z roku 1984, nadále řídila toutéž smlouvou až do jejich skutečného odstranění bez ohledu na to, zda k tomuto odstranění došlo před daty stanovenými v příloze 10 nebo po nich. Zdůrazňuje, že jako protiplnění za významnou investici spočívající v podstatě v návrhu, výrobě, instalaci a údržbě MUPI a autobusových přístřešků dodaných městu Brusel získala právo využívat je k reklamním účelům.

56 Dále společnost JCDecaux tvrdí, že žádné ustanovení smlouvy z roku 1999 nestanoví automatické odstranění zařízení spadajících do působnosti smlouvy z roku 1984 nebo jakéhokoli jiného existujícího městského mobiliáře. Naopak smlouva z roku 1999 výslovně stanoví, že zařízení instalovaná podle této smlouvy mohou a dokonce musí koexistovat se zařízeními uvedenými v příloze 10, aniž se změnila smluvní ustanovení použitelná na posledně uvedená zařízení. Dodává, že neexistuje žádná povinnost nahradit jednotlivá sporná zařízení na týchž místech novými zařízeními. Kromě toho zachování těchto zařízení po datech pro odstranění stanovených v příloze 10 jí umožnilo vyhnout se instalaci a provozování nových zařízení spadajících do působnosti smlouvy z roku 1999.

57 Společnost JCDecaux konečně poznamenává, že smlouva z roku 1984 a smlouva z roku 1999 vykazují zásadní rozdíly, pokud jde o hospodářskou logiku, na které spočívají, a jejich příslušné podmínky. Podle ní Tribunál nemohl, byť pouze pro srovnání pro účely výpočtu údajné hospodářské výhody, vycházet z předpokladu, že musela nahradit každé sporné zařízení stejným zařízením na stejném místě a platila městu Brusel nájemné a poplatky za výrazně odlišná plnění, která jsou upravena smlouvou z roku 1999.

58 V rámci druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku společnost JCDecaux tvrdí, že se Tribunál dopustil v bodech 53, 54 a 56 napadeného rozsudku zkreslení právního režimu použitelného na sporná zařízení.

59 V tomto ohledu společnost JCDecaux zaprvé tvrdí, že Tribunál v bodě 56 napadeného rozsudku nesprávně rozhodl, že se na tato zařízení vztahovaly poplatkové vyhlášky přijaté městem Brusel v letech 2001 až 2011, z důvodu, uvedeného v bodě 54 uvedeného rozsudku, že belgické orgány během postupu před zahájením soudního řízení tuto skutečnost nezpochybnily.

60 Tribunál tak opomněl zohlednit skutečnost, že město Brusel, které požívá daňovou autonomii podle čl. 170 odst. 4 belgické ústavy, přijímalo poplatkové vyhlášky týkající se reklamy až od roku 2001. Tribunál tak nezohlednil skutečnost, že tyto poplatkové vyhlášky byly přijaty až po vstupu smlouvy z roku 1999 v platnost. Tribunál rovněž nezohlednil oba rozsudky tribunal de première instance francophone de Bruxelles (frankofonní soud prvního stupně v Bruselu) ze dne 4. listopadu 2016, z nichž vyplývá, že reklamní zařízení spadající pod smlouvu z roku 1999 měla být osvobozena od daně z reklamy.

61 Dále má společnost JCDecaux za to, že skutečnost, že nemusela platit daně za sporná zařízení, nepředstavuje selektivní výhodu, jelikož na rozdíl od posouzení Tribunálu v bodě 53 napadeného rozsudku, nelze selektivní povahu této údajné výhody předpokládat, a to tím spíše, že společnost CCB měla prospěch z téhož osvobození od daně pro podobná reklamní zařízení, která využívala na území jiných belgických obcí, jak to potvrdil cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu) v rozsudku ze dne 4. září 2018.

62 Komise zpochybňuje jak přípustnost, tak opodstatněnost všech argumentů předložených společností JCDecaux.

Závěry Soudního dvora

63 Kromě judikatury připomenuté v bodě 28 tohoto rozsudku, je třeba uvést, že posouzení skutkového stavu a důkazů nepředstavuje s výhradou jejich zkreslení právní otázku, která jako taková podléhá přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku, a že o takové zkreslení se jedná, pokud se posouzení existujících důkazů jeví jako zjevně nesprávné, aniž byly uplatněny nové důkazy. Toto zkreslení však musí zjevně vyplývat z písemností ve spisu a není nutné provést nové posouzení skutkového stavu a důkazů. Kromě toho pokud navrhovatel tvrdí, že Tribunál zkreslil důkazy, musí přesně označit důkazy, jež byly Tribunálem zkresleny, a prokázat pochybení v analýze, které Tribunál při jeho posouzení vedlo k tomuto zkreslení (rozsudek ze dne 23. března 2023, PV v. Komise, C-640/20 P, EU:C:2023:232, bod 77 a 78, jakož i citovaná judikatura). O takové zkreslení se jedná zejména tehdy, pokud Tribunál zjevně překročil meze přiměřeného posouzení důkazů (rozsudek ze dne 2. října 2014, Strack v. Komise, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, bod 79).

64 Skutková zjištění učiněná Tribunálem v napadeném rozsudku tedy mohou být zpochybněna pouze tehdy, kdyby bylo prokázáno, že z písemností, které byly Tribunálu předloženy, zjevně vyplývá, že tato zjištění jsou nesprávná.

65 V rámci první části druhého důvodu kasačního opravného prostředku společnost JCDecaux v podstatě tvrdí, že Tribunál zkreslil skutkový stav a použitelný právní rámec, když v bodě 30 napadeného rozsudku konstatoval, že pokračování ve využívání sporných zařízení po datech pro odstranění stanovených v příloze 10 jí umožnilo vyhnout se instalaci a provozování nových zařízení spadajících do působnosti smlouvy z roku 1999, a proto platit nájemné a daně, které měla podle posledně uvedené smlouvy platit.

66 V tomto ohledu je třeba uvést, že Tribunál v bodě 29 napadeného rozsudku konstatoval, že mezi účastníky řízení je nesporné, že po uzavření smlouvy z roku 1999 mohla společnost JCDecaux na území města Brusel instalovat a využívat městský mobiliář pouze za podmínek stanovených v této smlouvě, podle kterých musela platit nájemné a daně. Jak uvedl Tribunál rovněž v bodě 29, podle přílohy 10 mohla JCDecaux, odchylně od ustanovení smlouvy z roku 1999, nadále využívat reklamní zařízení uvedená v této příloze za podmínek stanovených ve smlouvě z roku 1984, tedy bez placení nájemného a daní, ale pouze do dat pro odstranění stanovených v uvedené příloze. Po těchto datech měla být tato zařízení nahrazena novými zařízeními podle smlouvy z roku 1999, a měla se na ně tedy vztahovat povinnost platit daně a nájemné.

67 Právě na těchto zjištěních jsou založeny důvody uvedené v bodě 30 napadeného rozsudku a shrnuté v bodě 65 tohoto rozsudku.

68 Je třeba konstatovat, že JCDecaux neprokázala, že z písemností, které byly Tribunálu předloženy, zjevně vyplývá, že uvedená zjištění jsou nesprávná. První část druhého důvodu kasačního opravného prostředku tudíž musí být odmítnuta jako nepřípustná.

69 V rámci druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku společnost JCDecaux v podstatě tvrdí, že se Tribunál dopustil v bodech 53, 54 a 56 napadeného rozsudku zkreslení rámce právního režimu použitelného na sporná zařízení.

70 Pokud jde o tvrzení společnosti JCDecaux, podle kterého Tribunál nezohlednil čl. 170 odst. 4 belgické ústavy a měl nesprávně za to, že se na ni uplatní poplatkové vyhlášky města Brusel přijímané od roku 2001, je třeba konstatovat, jak uvedl generální advokát v bodě 67 stanoviska, že toto tvrzení nemá za cíl zpochybnit jako takové zjištění Tribunálu v bodě 54 napadeného rozsudku, podle kterého belgické orgány během postupu před zahájením soudního řízení nezpochybnily, že poplatkové vyhlášky města Brusel představují daňový režim použitelný v projednávané věci.

71 Pokud jde o argument společnosti JCDecaux, že Tribunál v bodě 63 napadeného rozsudku nezohlednil dva rozsudky tribunal de première instance francophone de Bruxelles (frankofonní soud prvního stupně v Bruselu) ze dne 4. listopadu 2016, z nichž vyplývá, že reklamní zařízení spadající pod smlouvu z roku 1999 musí být osvobozena od daně z reklamy, je třeba uvést, že Tribunál pouze odmítl jejich relevanci za účelem kvalifikace jako státní podpory. Společnost JCDecaux nadále neprokázala důvody, proč by tyto rozsudky mohly zpochybnit posouzení provedené Tribunálem v tomto bodě 63.

72 Stejně tak je třeba odmítnout argument společnosti JCDecaux, podle kterého podmínka týkající se existence hospodářské výhody pro účely použití čl. 107 odst. 1 SFEU vyžadovala vzít v úvahu okolnost, že CCB rovněž byla osvobozena od daně z reklamy pro využívání reklamních zařízení v jiných belgických obcích. Tato okolnost je totiž, jak uvedl generální advokát v bodě 69 svého stanoviska, irelevantní pro určení, zda společnost JCDecaux měla z takové výhody prospěch.

73 Z toho vyplývá, že druhý důvod kasačního opravného prostředku je třeba zčásti odmítnout jako nepřípustný a zčásti zamítnout jako neopodstatněný.

74 Vzhledem k tomu, že žádnému z důvodů kasačního opravného prostředku nebylo vyhověno, je třeba kasační opravný prostředek zamítnout v plném rozsahu.

K nákladům řízení

75 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník, který měl ve věci úspěch, požadoval.

76 Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a JCDecaux neměla ve věci úspěch, je důvodné jí uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Komisí.

77 Článek 184 odst. 4 jednacího řádu stanoví, že pokud se vedlejší účastník řízení v prvním stupni, který sám nepodal kasační opravný prostředek, účastnil písemné nebo ústní části řízení před Soudním dvorem, Soudní dvůr může rozhodnout, že tento účastník řízení nese vlastní náklady řízení. V projednávané věci je třeba uvést, že CCB, vedlejší účastnice řízení v prvním stupni, která kasační opravný prostředek nepodala, se písemné i ústní části řízení před Soudním dvorem účastnila, ale nepožadovala, aby byla společnosti JCDecaux uložena náhrada nákladů řízení. Za těchto podmínek je třeba rozhodnout, že CCB ponese vlastní náklady řízení o kasačním opravném prostředku.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) **Kasační opravný prostředek se zamítá.**

2) **JCDecaux Street Furniture Belgium SA ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.**

3) **Clear Channel Belgium SPRL ponese vlastní náklady řízení.**

Podpisy